

โรคใบด่างมันสำปะหลัง (Cassava mosaic disease; CMD)

สาเหตุโรค : เชื้อ *Cassava mosaic virus*

โรคใบด่างมันสำปะหลังเกิดจากเชื้อไวรัส ในวงศ์ *Geminiviridae*

สกุล *Begomovirus* ปัจจุบันมีรายงานทั้งหมด 12 ชนิด พบใน

ทวีปแอฟริกา 10 ชนิด และในทวีปเอเชีย 2 ชนิด แก่ *Indian*

cassava mosaic virus (ICMV) พบในประเทศอินเดีย และ *Sri*

Lankan cassava mosaic virus (SLCMV) พบในประเทศศรีลังกา

อินเดีย เวียดนาม และกัมพูชา

ลักษณะอาการของโรค : ใบด่างและใบหงิก เสียรูปทรง อาการต่าง

มีหลายแบบ เช่น ด่างเขียวขีดสลับเขียวเข้ม ด่างเหลืองสลับเขียว

ใบหงิก หรือ หงิกเหลือง ใบย่อยบิดเบี้ยวหงิกงอ โค้งเสียรูปทรง

ใบอ่อนและใบที่เจริญใหม่มีขนาดเล็กลง ยอดหงิก ต้นแคระแกร็น

ใบย่อยบิดเบี้ยวหงิกงอ โค้งเสียรูปทรง

ใบด่างเหลืองทั้งใบยอดและใบล่างเนื่องจากใช้ท่อนพันธุ์ที่เป็นโรคมานปลูก

อาการใบด่างบนท่อนพันธุ์มันสำปะหลังในกัมพูชาที่มาจากเวียดนาม

เฝ้าระวังและป้องกันท่อนพันธุ์ติดโรคใบด่างมันสำปะหลัง

การใช้ท่อนพันธุ์มันสำปะหลังที่เก็บจากต้นที่เป็นโรคใบด่างมันสำปะหลังมาปลูกใหม่จะทำให้เกิดโรคใบด่างระบาดอย่างรุนแรงในแปลงตั้งแต่ระยะ 2 เดือนแรก ต้นมันสำปะหลังแคระแกร็น ใบด่างหงิกงอ ซึ่งจะทำให้ผลผลิตเสียหาย 80-100 %

หมั่นเดินตรวจแปลงตั้งแต่เริ่มปลูกทุกๆ 2 สัปดาห์ หากพบอาการต้องสงสัยเช่น ใบหงิก ใบด่าง ให้แจ้งเจ้าหน้าที่กรมวิชาการเกษตร หรือกรมส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ มาวินิจฉัยโรค เจ้าหน้าที่จะชุดถอนทำลายต้นต้องสงสัยออกจากแปลง นำไปฝังกลบ พ่นต้นที่เหลือในแปลงและแปลงข้างเคียงด้วยสารฆ่าแมลงเพื่อทำลายแมลงหิวขาอายุสุบ ติดตามโรคในแปลงอย่างต่อเนื่องทุก 2 สัปดาห์

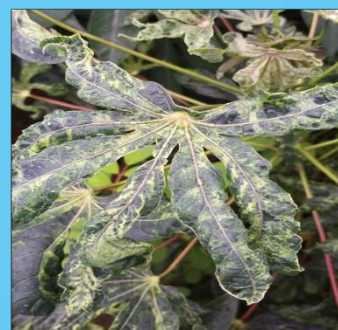
ใบมันสำปะหลังปกติ

อาการต่างเหลือง

อาการต่างเขียวขีดสลับเขียวเข้ม

หัวมันสำปะหลังจากต้นปกติเปรียบเทียบกับต้นที่เป็นโรค

ใบด่างเหลืองชัดเจนที่ส่วนยอด แต่ใบล่างยังปกติ เนื่องจากได้รับการถ่ายทอดโรคจากแมลงหิวขาอายุสุบที่มีเชื้อไวรัส จึงแสดงอาการรุนแรงจากส่วนยอดลงมาสู่ใบล่างของต้น

แมลงพาหะ : แมลงหี่ขาวยาสูบ (tobacco whitefly)
 ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Bemisia tabaci* (Gennadius)

พืชอาศัยของเชื้อไวรัสสาเหตุโรค

• มันสำปะหลัง ละหุ่ง สบู่ดำ

• พืชวงศ์เป่ล่า Euphorbiaceae

พืชอาศัยของแมลงหี่ขาวยาสูบ

• พืชวงศ์ถั่ว • พืชวงศ์แตง

• พืชวงศ์ Solanaceae เช่น มะเขือ พริก ยาสูบ

• กะเพรา โหระพา ผักชีฝรั่ง สะระแหน่ แมงลัก ยี่หระ

ลักษณะอาการอื่นๆ ที่พบในมันสำปะหลัง

อาการจากสารเคมีเป็นพิษ

อาการขาดธาตุ

สายด่วนเฝ้าระวังโรคใบด่างมันสำปะหลัง

กลุ่มงานเฝ้าระวังศัตรูพืชกักกัน

กลุ่มวิจัยการกักกันพืช

สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช

กรมวิชาการเกษตร

โทร. 0-2579-8516 หรือ 061-415-2517

อีเมล ppspq@doa.in.th

LINE: สายด่วนเฝ้าระวังโรคใบด่างมันสำปะหลัง

เฝ้าระวัง
 โรคใบด่างมันสำปะหลัง

